

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 13 Σεπτεμβρίου 2021

Ανεπαρκής η συνεργασία με τρίτες χώρες όσον αφορά την επιστροφή παράτυπων μεταναστών

Η συνεργασία της ΕΕ με τρίτες χώρες δεν έχει μέχρι στιγμής αποφέρει τα αναμενόμενα από την άποψη της διασφάλισης της επιστροφής στις χώρες τους των μεταναστών που βρίσκονται παράνομα στην επικράτεια της ΕΕ, σύμφωνα με νέα ειδική έκθεση που δημοσίευσε το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ). Την περίοδο 2015-2020, η πρόοδος της ΕΕ ως προς τη σύναψη συμφωνιών επανεισδοχής με τρίτες χώρες ήταν περιορισμένη. Επιπλέον, καθώς οι δράσεις της ΕΕ δεν είναι αρκετά εξορθολογισμένες, δεν διασφαλίζεται ότι οι τρίτες χώρες συμμορφώνονται πράγματι με τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την επανεισδοχή.

Από το 2008, περίπου μισό εκατομμύριο υπήκοοι τρίτων χωρών διατάσσονται κάθε χρόνο να εγκαταλείψουν την ΕΕ, διότι εισήλθαν ή διαμένουν σε αυτήν χωρίς άδεια. Ωστόσο, τελικά λιγότεροι από ένας στους πέντε επιστρέφουν στις εκτός Ευρώπης χώρες τους. Ένας από τους λόγους στους οποίους οφείλονται τα χαμηλά ποσοστά επιστροφής των παράτυπων μεταναστών είναι οι δυσκολίες στη συνεργασία με τις χώρες καταγωγής τους. Ως εκ τούτου, η ΕΕ έχει ήδη συνάψει 18 νομικά δεσμευτικές συμφωνίες επανεισδοχής και έχει αρχίσει επίσημες συζητήσεις με έξι επιπλέον χώρες. Επίσης, πρόσφατα, διαπραγματεύθηκε έξι μη νομικά δεσμευτικές ρυθμίσεις επιστροφής και επανεισδοχής.

«Πρόθεσή μας είναι ο έλεγχος να συμβάλει στη συζήτηση σχετικά με το νέο σύμφωνο της ΕΕ για τη μετανάστευση και το άσυλο, καθώς, με τη σωστή διαχείριση, μια αποτελεσματική πολιτική επανεισδοχής συνιστά ουσιώδες τμήμα μιας ολοκληρωμένης μεταναστευτικής πολιτικής», δήλωσε ο Leo Brincat, Μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την έκθεση. «Ωστόσο, το τρέχον σύστημα επιστροφών πάσχει από πολλές αδυναμίες που οδηγούν στο αντίθετο από το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα: την ενθάρρυνση και όχι την αποθάρρυνση της παράνομης μετανάστευσης.»

Μολονότι η ΕΕ άρχισε επισήμως τον διάλογο και ξεκίνησε διαπραγματεύσεις με τις χώρες με τον μεγαλύτερο αριθμό μη επαναπατριζόμενων παράτυπων μεταναστών, οι ελεγκτές επισημαίνουν ότι τα αποτελέσματα για την περίοδο 2015-2020 ήταν μάλλον περιορισμένα.

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Οι διαπραγματεύσεις σχετικά με τις συμφωνίες επανεισδοχής της ΕΕ (ΣΕΕΕ) προσκρούουν σταθερά σε διάφορα προβληματικά ζητήματα, όπως η υποχρεωτική ενσωμάτωση της ρήτρας για τους «υπηκόους τρίτων χωρών», στην οποία συχνά αντιτίθενται οι τρίτες χώρες. Αντιθέτως, οι διαπραγματεύσεις σχετικά με τις μη νομικά δεσμευτικές ρυθμίσεις επανεισδοχής έχουν μεγαλύτερη επιτυχία, κυρίως διότι είναι ευέλικτες και προσαρμόσιμες από άποψη περιεχομένου.

Μία άλλη αδυναμία που τονίζεται στην έκθεση είναι η απουσία συνεργιών εντός της ίδιας της ΕΕ. Η ΕΕ δεν χρησιμοποιεί πάντοτε «ενιαία γλώσσα» όταν συνομιλεί με τρίτες χώρες, ενώ, για τη διευκόλυνση των διαπραγματεύσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν ζητά τη συστηματική συμμετοχή των βασικών κρατών μελών. Κατά συνέπεια, ορισμένες τρίτες χώρες δεν διακρίνουν την προστιθέμενη αξία μιας ΣΕΕΕ έναντι της διμερούς συνεργασίας, ιδίως όταν επωφελούνται από γενναιόδωρες διμερείς συμφωνίες με ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ. Ωστόσο, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τα κράτη μέλη είχαν αναπτύξει στενά ευθυγραμμισμένες θέσεις, αυτό αποδεικνυόταν επωφελές τόσο για την απεμπλοκή των διαπραγματεύσεων όσο και για την σύναψη ρυθμίσεων επανεισδοχής.

Επιπλέον, οι ελεγκτές δεν βλέπουν να σημειώνεται επαρκής πρόοδος ως προς την παροχή κινήτρων σε τρίτες χώρες, προκειμένου αυτές να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την επανεισδοχή. Η Επιτροπή έχει αξιοποιήσει αποτελεσματικά τη χρηματοδοτική συνδρομή σε έργα που υποστηρίζουν την ανάπτυξη, την επανένταξη και τη δημιουργία ικανοτήτων. Ωστόσο, κατέβαλε ιδιαίτερες προσπάθειες για να χρησιμοποιήσει άλλες πολιτικές, ώστε να υποστηρίξει αποτελεσματικά τις διαπραγματεύσεις, ακόμη και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες είχε ήδη εκτενείς πολιτικές και οικονομικές σχέσεις. Μεταξύ των διαφόρων εργαλείων που έχει στη διάθεσή της η ΕΕ, οι ελεγκτές εντόπισαν απτά αποτελέσματα μόνο για ένα εξ αυτών: την πολιτική θεωρήσεων, της οποίας οι αναθεωρημένες διατάξεις μπορεί να αποδειχθούν χρήσιμες για την ενθάρρυνση της συνεργασίας τρίτων χωρών όσον αφορά την επανεισδοχή.

Παράλληλα, η ΕΕ προσπαθεί να βοηθήσει τα κράτη μέλη να βελτιώσουν την πρακτική συνεργασία στον τομέα των επιστροφών και των επανεισδοχών, ιδίως υποστηρίζοντας δίκτυα που συγκεντρώνουν με επιτυχία τους εθνικούς πόρους και αυξάνοντας την υποστήριξη που παρέχει ο Frontex σε δραστηριότητες που προηγούνται των επιστροφών ή σε επιχειρήσεις επιστροφής. Οι δράσεις αυτές είναι γενικώς χρήσιμες. Εντούτοις, ο πραγματικός αντίκτυπός τους παραμένει άγνωστος, καθώς υπάρχουν πολλές αδυναμίες που επηρεάζουν τα στοιχεία της ΕΕ σχετικά με τις επιστροφές και τη συνεργασία για την επανεισδοχή. Τα στοιχεία αυτά είναι ελλιπή και όχι απόλυτα συγκρίσιμα μεταξύ των κρατών μελών.

Γενικές πληροφορίες

Ο έλεγχος εστίασε στην περίοδο από το 2015, όταν η Επιτροπή δρομολόγησε το σχέδιο δράσης για την επιστροφή, ως τα μέσα του 2020. Οι ΣΕΕΕ συνάπτονται μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών. Υπερισχύουν των διμερών συμφωνιών επανεισδοχής που συνομολογούνται από τα επιμέρους κράτη μέλη της ΕΕ. Από το 2016, η Επιτροπή καταβάλλει προσπάθειες για την ανάπτυξη ρυθμίσεων πρακτικής συνεργασίας με τρίτες χώρες (δηλαδή νομικά μη δεσμευτικών ρυθμίσεων για επιστροφές και επανεισδοχές).

Η ειδική έκθεση 17/2021, με τίτλο «*Συνεργασία της ΕΕ με τρίτες χώρες για την επανεισδοχή μεταναστών: περιορισμένα τα αποτελέσματα των σχετικών δράσεων*», είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu) σε 23 γλώσσες της ΕΕ.

Πρόσφατα, το ΕΕΣ δημοσίευσε εκθέσεις σχετικά με τις [επιδόσεις του Frontex](#) και τη [διαχείριση της μετανάστευσης από την ΕΕ](#). Εντός του τρέχοντος μήνα, θα δημοσιεύσει επίσης έκθεση σχετικά με την από μέρους της Ευρωπαϊκής καταπολέμησης της διακίνησης μεταναστών.

Το ΕΕΣ παρουσιάζει τις ειδικές εκθέσεις του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο της ΕΕ, καθώς και σε άλλους ενδιαφερόμενους, όπως στα εθνικά κοινοβούλια, σε παράγοντες του αντίστοιχου κλάδου και σε εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών. Στη συντριπτική πλειονότητά τους, οι συστάσεις που διατυπώνονται στις εκθέσεις του υλοποιούνται.

Επικοινωνία με τον Τύπο

Γραφείο Τύπου του ΕΕΣ: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 553 547